

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Budowlanego S.(...) Spółki z o.o. w B.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w K.

o zmianę treści umowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 września 2010 r.,
zażalenia strony pozwanej

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punktach I i III wyroku Sądu
Apelacyjnego z dnia 3 marca 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

- I. odrzuca zażalenie na postanowienie rozstrzygające o zwrocie kosztów procesu zawarte w pkt. I (pierwszym) wyroku;**
- II. uchyla postanowienie zawarte w pkt. III (trzecim) wyroku i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Pozwana Spółdzielnia zaskarżyła zażaleniem skierowanym do Sądu Najwyższego postanowienie w przedmiocie orzeczenia o zwrocie kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanej, zawarte w pkt I i III sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 3 marca 2010 roku [sygn. akt I ACa (...)]. Żaląca zarzuciła nieprawidłowe

rozliczenie kosztów procesu wskutek niezasądzenia wszystkich należnych jej kosztów procesu i wniosła o zasądzenie innych wyższych kwot. Pozwana twierdzi, że Sąd drugiej instancji, oddalając powództwo wyrokiem reformatoryjnym i orzekając o kosztach nie uwzględnił pełnej kwoty zaliczki wpłaconej przez pozwaną na poczet sporządzenia opinii biegłego sądowego, a nadto nie dokonał rozliczenia kosztów w postaci uiszczonej przez pozwaną opłaty od uwzględnionej w całości apelacji, orzekając tylko o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Powód w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie i o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, twierdząc m.in. że w zasądzonej kwocie kosztów procesu za drugą instancję mieści się część uiszczonej przez pozwanego opłaty od apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt III sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 3 marca 2010 roku), zaś w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji (pkt I sentencji przywołanego wyroku) podlega ono odrzuceniu, jako niedopuszczalne ze względu na treść art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Podniesione przez skarżącego zarzuty kwestionujące prawidłowość rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego nie są możliwe do jednoznacznej ich oceny i weryfikacji ze względu na nadmierną zwięzłość uzasadnienia rozstrzygnięcia o kosztach tego postępowania, ograniczającego się do jednego zdania: „O kosztach postępowania postanowiono na podstawie art. 98 k.p.c.” (por. postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2010 roku, sygn. akt II CZ 1/10, niepubl.).

Ponieważ strona powodowa okazała się stroną przegrywającą sprawę w następstwie wyroku reformatoryjnego Sądu odwoławczego, to z mocy artykułu 98 k.p.c., obowiązana jest zwrócić pozwanej na jej żądanie koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia praw przez pozwaną i jej celowej obrony (por. postanowienie SN z dnia 1 lutego 2010 roku, sygn. akt V CZ 1/10, niepubl. postanowienie SN z dnia 7 maja 2010 roku, sygn. akt III CZ 12/10, niepubl.). W tej sytuacji zadaniem Sądu drugiej instancji powinna więc być ocena niezbędności kosztów poniesionych przez pozwaną. Wynik procesu w przedmiotowej sprawie dowiódł celowości i niezbędności uiszczenia przez pozwaną opłaty od uwzględnionej w całości apelacji w wysokości 8.471 zł, która to kwota – co oczywiste - nie została uwzględniona w całości w zasądzonych w wysokości

5400 złotych kosztach procesu przed Sądem drugiej instancji, bo obejmujących wyłącznie koszty zastępstwa procesowego.

Odnośnie zaś do zaskarżonego przez pozwaną rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji, w następstwie wydania orzeczenie reformatoryjnego, podnieść należy, że takie rozstrzygnięcie nie jest orzeczeniem co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, a zatem - ze względu na treść art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. - nie podlega ono kontroli Sądu Najwyższego. W judykaturze zwraca się słusznie uwagę, że sądem pierwszej instancji rozstrzygającym o kosztach procesu jest ten sąd, do którego kognicji należy orzekanie po raz pierwszy o zwrocie tych kosztów. Zażalenie do Sądu Najwyższego służy zatem tylko na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu i to w takim zakresie, w jakim mogło być ono wydane przez ten sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie apelacyjne. W konsekwencji zażalenie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji o kosztach postępowania apelacyjnego, a także o kosztach postępowania kasacyjnego w przypadku uprzedniego uchylecia przez Sąd Najwyższy wyroku sądu drugiej instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 108 § 2 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., por. postanowienie SN z dnia 23 czerwca 2010 roku, sygn. akt II CZ 45/10, niepubl.). Orzeczenia o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji, wydanego w konsekwencji reformatoryjnego orzeczenia przez Sąd drugiej instancji, nie można zatem uznać za orzeczenie tego sądu co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia przez sąd pierwszej instancji, a tym samym za orzeczenie na które, zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Sąd odwoławczy rozstrzygając bowiem o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji rozstrzyga w istocie o kosztach procesu, które były uprzednio przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd pierwszej instancji.

Wniesione zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji (pkt I sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 3 marca 2010 roku) podlega jako niedopuszczalne odrzuceniu na podstawie art. 394¹ § 3 zw. z art. 398²¹ i art. 373 k.p.c., zaś w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu przed Sądem drugiej instancji (pkt III sentencji wyroku) podlega ono uwzględnieniu stosownie do art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁵ §

1 k.p.c. W przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.